ਏ.

ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ

ਵੀ.

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ

(2009 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2499) ਅਕਤੂਬਰ 31,2018

ਬੀ.

[ਐੱਨ. ਵੀ. ਰਮਨਾ ਅਤੇ ਮੋਹਨ ਐੱਮ. ਸ਼ੰਤਨਗੌਦਰ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਦੰਡ ਕੋਡ, 1860:ਐਸ. ਐਸ.304 ਭਾਗ I ਅਤੇ 300 ਅਪਵਾਦ II-ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ-ਲਾਭ-ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਦਰਮਿਆਨ ਬਹਿਸ, ਹੋਰ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ-ਪੀੜਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉੱਤੇ ਰਾਈਫਲ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਪੀੜਤ ਉੱਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ-ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ T[;Bz{ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ nkJhHghH;hH dh Xkok 302 ftZu d'Ph mfjokfJnk frnk fJj wzBd/ j'J/ fe nghbeosk soc' ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ pDdk-ਅਪੀਲ ਉੱਤੇ, ਮੰਨਿਆ ਗਿਆਃਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਰਾਈਫਲ dk fBPkBk pDkJ/ ikD ਦੇ ਖ਼ਤਰੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਉੱਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ-ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਛਾਤੀ ਉੱਤੇ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ekBz{B ftZu ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ;'u/ ;wM/ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ-ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ-ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ Bz{ ;?ePB 304 ਭਾਗ I ftZu pdfbnk frnk ns/ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ-I ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੀ.

ਡੀ.

ਈ.

ਐੱਫ

ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੇ fejk

1. 1 ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ

ਹੈ।ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।[ਪੈਰਾ 11] [736-E-F]

ਜੀ.

1. 2 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਵਾਪਰੀ ਮੰਦਭਾਗੀ ਘਟਨਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਲਗਭਗ 15 ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਹੋਈ ਬਹਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਰੀ ਸੀ।

ਐਚ.

731

732 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ [2018] 13 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ.

ਹੋਰ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ।ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੋਵੇਂ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਬਹਿਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ 10 ਫੁੱਟ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ yVQ/ ਸਨ।ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਸਨ।ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਉੱਤੇ ਰਾਈਫਲ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ pDkJ/ ikD ਵਾਲੇ ਖ਼ਤਰੇ Bz{ ;wMd/ j'J/, ਉਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਉੱਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ।ਇਹ ਨਿੱਜੀ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਅਭਿਆਸ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ।ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸਰੀਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸੇ ਭਾਵ ਛਾਤੀ ਉੱਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋਸ਼ੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਸੀ।ਪਰ ਚੰਗੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਨਿੱਜੀ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ।ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੱਟ ਦੇ ਸਥਾਨ (ਭਾਵ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਛਾਤੀ) ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ;'u-ਵਿਚਾਰ s'A fpBK ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।ਹਮਲਾਵਰ ਦੀ ਮੌਤ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ r?o T[Zfus ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ I ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ fJZe ਉਚਿਤ ਸਜ਼ਾ ਹੈ।ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਪਰਾਧ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ I ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 12,13] [737-ਡੀ-ਐਚ; 738-ਏ-ਬੀ]

ਬੀ.

ਸੀ.

ਡੀ.

ਈ.

ਸਾਰੇ ਮੁੱਢਲੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ehsk ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ-1 ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ehsk ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 17] 739-ਸੀ-ਡੀ]

ਐੱਫ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਅਸਲ ਕੈਦ ਕੱਟੀ ਹੈ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਜੇਲ੍ਹ ਨਿਯਮਾਵਲੀ ਅਨੁਸਾਰ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ 1 ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ 10 ਸਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਅਸਲ ਕੈਦ ਕੱਟ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 18] [739-ਡੀ-ਈ]

ਜੀ.

ਵਿਦਿਆ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (1971) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 244; ਜੇਮਜ਼ ਮਾਰਟਿਨ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ (2004) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 203; ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2010) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 333; ਭੰਵਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2008) 16 ਏ

ਐਚ.

733

ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਏ

ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 657; ਉਦੈ ਕੁਮਾਰ ਪੰਧਾਰੀਨਾਥ ਜਾਧਵ ਉਰਫ ਮੁੰਨਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2008) 5 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 214:ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ) 1995 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ.) 158; ਪਾਬੂਭਾ ਗੋਵਿੰਦਜੀ ਰਾਠੌੜ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ

(2015) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 363-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(1971) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 244

ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਪੈਰਾ 10

ਬੀ.

(2004) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 203

ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਪੈਰਾ 10

(2010) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 333

ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਪੈਰਾ 10

(2008) 16 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 657

ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਪੈਰਾ 11

ਸੀ.

(2008) 5 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 214

ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਪੈਰਾ 14

1995 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ) 158

ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਪੈਰਾ 15

(2015) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 363

ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

ਪੈਰਾ 16

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ2009 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2499

ਡੀ.

1994 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 160-ਡੀ. ਬੀ. ਏ. ਵਿੱਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 07.04.2008 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ, ਅਸ਼ਵਾਨੀ ਭਾਰਦਵਾਜ।

ਈ.

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਗੋਗੀਆ, Ms.Mandakini ਸਿੰਘ, ਵਕੀਲ fo;g'v?AN tZb'QA

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਐੱਨ. ਵੀ. ਰਮਨਾ, ਜੱਜ 1ਇਹ ਅਪੀਲ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 160-ਡੀ. ਬੀ. ਏ./1994 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ fwsh 07H04H2008 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ fwsh 14H05H1993 ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ। 2.ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ 14.05.1993 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਮ੍ਰਿਤਕ' ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ।ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤਹਿਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ P?PB iZi tZb'QA fdZs/ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ T[bNk fdZsk ;h.

ਐੱਫ

ਜੀ.

ਐਚ.

ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ pDdk ਸੀ।ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 379 ਦੇ ਤਹਿਤ dkfJo ehsh।

3. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ fwsh 05H06H1991 dh ਸ਼ਾਮ ਕਰੀਬ 7:30 ਵਜੇ ਵਾਪਰੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੋਰ 303 ਦੀ ਸੈਲਫ ਲੋਡਿੰਗ ਰਾਈਫਲ ਨਾਲ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ "ਮ੍ਰਿਤਕ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੰਜਾਬ ਹੋਮ ਗਾਰਡ ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ ਵਜੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।ਇਹ ਘਟਨਾ ਉਦੋਂ ਵਾਪਰੀ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ Rs.100 ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਧਾਰ ਲਈ ਸੀ।ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਤੱਥ ਕਾਰਨ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਹੋਮ ਗਾਰਡ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਧਾਰ ਲਈ ਗਈ ਰਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਸੀ।ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਲਗਭਗ 15 ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਬਹਿਸ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਬੀ.

ਸੀ.

ਡੀ.

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ iKu$x'y ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾ ਕੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਤਰਕਪੂਰਨ ਅਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।ਮਾਨਯੋਗ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਅਣਉਚਿਤ ਹੈ।

ਈ.

5. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਕਾਰਨਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇਹ f;oc ਅਨੁਮਾਨ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ d/ nXko ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ fejk ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਰਕਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਮੱਗਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ P.W.-3 ਅਤੇ P.W.-4 ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।

6. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ fJj ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ fdZsh ਸਜ਼ਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ PW 3 (ਏ. ਐਸ. ਆਈ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ) dh rtkjh 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਜੋ ਘਟਨਾ ਦਾ ਗਵਾਹ ਹੈ।ਇਸ ਲਈ, P.W.-3 dh rtkjh ਇਸ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ bJh wzrh iKdh ਹੈ।

ਐੱਫ

ਜੀ.

7. ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਦੇ ਸਬੂਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੋਲ 303 ਬੋਰ ਦੀ ਰਾਈਫਲ ਸੀ।ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਕੋਲ ਵੀ ਰਾਈਫਲ ਸੀ।ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ns/ fwqse ਤੋਂ ਲਗਭਗ 60 ਫੁੱਟ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ।

ਐਚ.

735

ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ [ਐਨ. ਵੀ. ਰਮਨਾ, ਜੇ.] ਏ.

ਜਿੱਥੇ fe ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਹੈ। fiok ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਗੋਲੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ।ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹਮਲਾਵਰ ਕੌਣ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਚਕਾਰ pfj; j'Jh ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।ਕਰਾਸ-ਜਾਂਚ (fiok) ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਯੂ-3 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਵਾਬਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ B/ fJj BjhA d/fynk ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਜਾਰੀ ਰਹੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੀਡਬਲਯੂ-3 dh rtkjh ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸੋਚ ਕੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਸੀ।

ਬੀ.

8. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪੀਡਬਲਯੂ-4 dh rtkjh do;kT[Adh j? ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਰਾਈਫਲ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਸੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ pfj; ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੂਰਵ-ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਚਾਨਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਉੱਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕੀਤੀ।ਪੀਡਬਲਯੂ-4 dh rtkjh ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਬਚਾਅ ਪੱਖ Bz{ ;gZPN eodh ਹੈ ।' ਕਿ Cr.P.C ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੀ.

9. ਪੀਡਬਲਯੂ 3 ਅਤੇ 4 dh rtkjh ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ do;kT[Adh j? ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਮ੍ਰਿਤਕ' ਤੇ ਚਲਾਈ ਗਈ ਗੋਲੀ ਕਾਰਨ ਵਾਪਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਕੰਮ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਅਪਵਾਦ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਵੇਗਾ, ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲ Bkb ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਭਾਵ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਮਕੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਕਾਰਨ।

10. ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ 'ਮਾਤਰਾ' ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਅਪਵਾਦ II ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ,

ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ

ਡੀ.

ਈ.

ਵਿਦਿਆ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, 1 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ -

ਐੱਫ

7. ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ।ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ukjhdk।।"

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇਮਜ਼ ਮਾਰਟਿਨ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 2 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰਃ

ਜੀ.

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ -

18. ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

1 (1971) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 244 2 (2004) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 203

ਐਚ.

736 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਾਂ [2018] 13 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ.

ਪਲ ਦੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਅਤੇ ਉਲਝਣ, ਖਤਰੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ns/ ਕਿਸੇ ਸੁਖਮ ਅਤੇ ਪਾਂਡਾਤਮਕ gVskb ਦੁਆਰਾ BjhA। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ eod/ j'J/ ਕਿ ਕੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਅਣਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਲੱਗ- ਅਲੱਗ fBob/g ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਟੈਸਟ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣ ਜੋ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੰਨੇ ਕੁਦਰਤੀ ਹੋਣਗੇ, ਜਾਂ ਜੋ ਬਿਲਕੁਲ ਠੰਢੇ doPe ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਪਦੇ ਹਨ।

ਬੀ.

ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਦੇ ਵਾਜਬ ਖਦਸ਼ੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ fJj ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ T[j nkgD/ pukn d/ edw Bz{ fe;/ th rftfse ;Nhfesk Bkb f;oc fJBQK pdb ;edk j? I' nkw ;fwnk ftZu iK nkw jbksK ftZu wBZ[y dh ;'u ftZu b'VhAdk j?.

ਸੀ.

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ

ਅੱਗੇ ik e/ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ fBoDk eoB bJh ਨਿੱਜੀ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਮਾਪਦੰਡ ਦਿੱਤੇ -

ਡੀ.

"56. ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਨਿੱਜੀ ਰੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ

ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ, ਉਸ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਖਤਰੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ns/ jbksK dk gsk brkT[D bJh ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਕੋਲ ਜਨਤਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਈ.

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

11. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਇੱਕ ਸੈਟਲਡ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਅਪਵਾਦ II ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਭੰਵਰ f;zx pBkw wZXgqd/P okI ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐੱਫ

ਭੰਵਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, 4 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

j/m fbyhnK fNZgDhnK ehshnK jBL^

ਜੀ.

"50. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ pD ;edk j?.

3 (2010) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 333. 4 (2008) 16 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 657.

ਐਚ.

737

ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ [ਐਨ. ਵੀ. ਰਮਨਾ, ਜੇ.] ਏ.

ਏ.

ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋ ਸੰਭਵ ਤਰੀਕੇ ਹਨ।ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰੀਰ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਰੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮੌਜੂਦ ਸੀ।ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨ gj[zukfJnk frnk ;h ਜਾਂ, ਵਿਕਲਪਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ ਸੀ।ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 300, ਅਪਵਾਦ II ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬੀ.

2, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਹੱਤਿਆ ਕਤਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਪਰਾਧੀ, ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਚੰਗੀ soQK ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਹ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ fpBQK fe;/ ;'u ftuko d/ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ns/ nfij/ pukn d/ T[d/P bJh tZX B[e;kB gj[zukT[D d/ fJokd/ s'A fpBQK ਦੂਜੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੱਥਾਂ ਦੀ x'y ਕਰਨ 'ਤੇ, ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਸੀ.

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਡੀ.

12. ਹੁਣ ਇਸ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਥੋਂ tkgoh fJj ਮੰਦਭਾਗੀ ਘਟਨਾ ਹੋਰ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 15 ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ।ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੋਵੇਂ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਬਹਿਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ 10 ਫੁੱਟ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ।ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਸਨ।ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਉੱਤੇ ਰਾਈਫਲ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ pDkJ/ ikD ਵਾਲੇ ਖ਼ਤਰੇ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਉਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਉੱਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ।ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿੱਜੀ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਅਭਿਆਸ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ।ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸਰੀਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸੇ ਭਾਵ ਛਾਤੀ ਉੱਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋਸ਼ੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਸੀ।ਪਰ, ਸਾਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ nDj'Ad BjhA ਮਿਲਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੱਟ ਦੇ ਸਥਾਨ (ਭਾਵ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਛਾਤੀ) ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੂਰਵ-ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ;h। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਪਰਾਧ

ਈ.

ਐੱਫ

ਜੀ.

ਐਚ.

ਦੋਸ਼ੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ I ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਵੇਗਾ।

13.r?o nB[gkse ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ।ਹਮਲਾਵਰ ਦੀ ਮੌਤ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਸੰਗਤ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ I ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਉਚਿਤ ਸਜ਼ਾ ਹੈ।ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬੀ.

14. ਉਦੈ ਕੁਮਾਰ ਪੰਧਾਰੀਨਾਥ ਜਾਧਵ ਅਲੀਅਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ

ਮੁੰਨਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, 5 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ 1 ਵਿੱਚ d'Ph dh ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ -

ਸੀ.

"5. ਅਸੀਂ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਰਾਟੇ dk ਮਾਹਰ ਸੀ ਬਲਕਿ T[j ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਵੀ ਲੈਸ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਸੀ।ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਗੱਲ ਇਹ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ fBZih pukn d/ nfXeko Bz{ gko eo fbnk ;h.

ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ Xkok 304 (1) nkJhHghH;hH sfjs T[;dh ;ik Bz{ ;'X d/ jK ਕਿ ਛਾਤੀ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਘਾਤਕ ਸੱਟ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘਾਈ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਸੀ।ਅਸੀਂ

ਡੀ.

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ fdzd/ jK; ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਜਿਉਂ ਦਾ ਤਿਉਂ ਰਹੇਗਾ।"

ਈ.

15. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ), 6 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤੋਂ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ I ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਸੰਬੰਧੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ jB -

ਐੱਫ

"6. ਅਸੀਂ ਪੀਡਬਲਯੂ 24 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 25 dh ;koh rtkjh ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ 24 dh rtkjh ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਝਗੜਾ ਕਰਦੇ ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਘਰ ਗਿਆ ਅਤੇ T[;B/ **ਪੀਡਬਲਯੂ 25 ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ।ਪਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ pDB dh jZd sZe ik ਸਕਦਾ ਹੈ।ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਚਾਕੂ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।**

ਜੀ.

5 (2008) 5 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 214 6 1995 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. (ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ) 158.

ਐਚ.

739

ਜੰਗੀਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ [ਐਨ. ਵੀ. ਰਮਨਾ, ਜੇ.]

ਏ.

ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ । ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੰਮ ਸਿਰਫ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 300 ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਪਰਾਧ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ I ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਬੀ.

16. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਥੁਭਾ ਗੋਵਿੰਦਜੀ ਰਾਠੌਡ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ, ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ I ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸੀ.

17. ਇਸ ਲਈ, ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ, ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ-1 ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ।

18. ਇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਅਸਲ ਕੈਦ ਕੱਟੀ ਹੈ ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਜੇਲ੍ਹ ਮੈਨੂਅਲ ਅਨੁਸਾਰ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।ਕਿਉਂਕਿ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 304 ਭਾਗ-1 ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ 10 ਸਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਅਸਲ ਕੈਦ ਕੱਟ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਡੀ.

ਈ.

19. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲ ਦਾ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ

ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਐੱਫ

ਜੀ.

ਪੈਰਾ 15,17-18 ਉੱਤੇ 7 (2015) 4 SCC 363।

ਐਚ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮੀਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।